

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

проекту Закону України “ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій ”

1) осучаснення пенсій шляхом:

- здійснення з **1 жовтня 2017 року** перерахунку пенсій, призначених згідно із Законом України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (далі - Закон 1058), із використанням:

- ✓ **єдиного показника середньої зарплати**, який використовується для призначення пенсії в 2017 році, на рівні **3 764 гривні 40 копійки**;
- ✓ показника вартості одного року страхового стажу, **зниженого з 1,35 до 1 відсотка**.
- ✓ **страхового стажу на рівні 30 років для жінок та 35 років для чоловіків** для обчислення:
  - пенсії в **мінімальному розмірі** (стаття 28 Закону 1058);
  - доплати за **понаднормовий стаж (стаж понад 30/35 років)** (стаття 28 Закону 1058).

*Довідка: для пенсій, які призначені до жовтня 2011 року – “пенсійна реформа 2011 року” – вимоги щодо тривалості страхового стажу для призначення пенсії в мінімальному розмірі складає **20/25 років** для жінки/чоловіка, відповідно. Надбавка за понаднормовий стаж розраховується відповідно за стаж понад 20/25 років*

- ✓ **поглинання** наявних у структурі пенсійної виплати тимчасових підвищень, надбавок, фіксованих індексацій.

- На перехідний період для нових пенсій вартість року стажу -1,35% зберігається до кінця 2017 року, в тому числі при переведенні з пенсії по інвалідності на пенсію за віком.

- при призначенні пенсій у 2018 році при вартості року стажу 1% використовуватиметься показник середньої заробітної плати за два останні роки, з 2019 року - показник середньої заробітної плати за три останні роки.

- передбачається автоматичний перерахунок пенсій, призначених за спеціальними законами, та переведення їх на пенсію, призначену відповідно до Закону 1058.

2) відновлення з 1 жовтня 2017 року виплати пенсій працюючим пенсіонерам у повному розмірі.

3) перегляд розміру та умов призначення мінімальної пенсії за віком:

- ✓ на рівні прожиткового мінімуму пенсія в мінімальному розмірі призначатиметься особам, в яких наявний страховий стаж 30/35 років для жінки та чоловіка.

- ✓ З 1 січня 2018 року гарантія щодо забезпечення виплати пенсій в мінімальному розмірі **на рівні 40 відсотків від мінімальної заробітної плати, але не менше ніж розмір прожиткового мінімуму**, забезпечуватиметься особам, в яких наявний страховий стаж 30/35 років, після досягнення ними 65 років.
- ✓ У разі відсутності повного стажу – виплачується розрахована пенсія. Доплата до прожиткового мінімуму **до 65 років** здійснюється з урахуванням доходу.
- ✓ Змінюється розрахункова величина для визначення мінімального розміру пенсії для шахтаря з 80 % середньої зарплати шахтаря на 80% середньої заробітної плати

4) перегляд умов призначення пенсії за віком в 60 років з 1 січня 2018 року:

- ✓ Застрахована особа має право самостійно визначити свій пенсійний вік:
  - **в 60 років** виходитимуть ті особи, які на 01.01.2018 року матимуть **25 років** страхового стажу.
Діапазон вимоги щодо страхового стажу щороку збільшується на 12 місяців до досягнення **35 років в 2028 році.**
  - **в 63 років** виходитимуть ті особи, які на 01.01.2018 року мають **15 років страхового стажу, проте які не мають 25 років.**
Діапазон страхового стажу щороку збільшується на 12 місяців до досягнення **від 25 років до 35 років в 2028 році.**
  - **в 65 років** виходитимуть ті особи, які на 01.01.2018 року мають **15 років страхового стажу, проте які не мають 25 років.** Тобто в 65 років виходитимуть ті, в кого на 01.01.2019 року буде 15 років страхового стажу, проте не буде 16 років (вимога для виходу в 63 року) та, відповідно в 2028 році буде 15 років, проте не матимуть 25 років. (вимога для виходу в 63 року) Особам, в яких не буде 15 років страхового стажу призначатиметься державна соціальна допомога після досягнення 65 років.
- ✓ У разі відсутності необхідного стажу на дату досягнення віку, передбаченого частинами першою та другою цієї статті для працюючої особи, пенсію може бути призначено після набуття відповідного страхового стажу;
- ✓ На перехідний період (3 роки) при втраті роботи пропонується призначати державну соціальну допомогу при 15 роках страхового стажу.

5) переглядаються умови індексації (перерахунку) пенсій та щомісячних страхових виплат

- Щороку з 2021 року показник середньої зарплати переглядатиметься на 50 % росту зарплати за попередні 3 роки та на 50 % індексу споживчих цін.
- У 2019-2020 роках індексація здійснюватиметься за окремим рішенням Кабінету Міністрів.
- Встановлюється мінімальний розмір щомісячної страхової виплати потерпілим на виробництві – не менше прожиткового мінімуму у перерахунку

на 100% втрати працездатності (на сьогодні мінімальний розмір не встановлено і такі виплати в окремих випадках є значно меншими)

- З 1 березня 2018 року при проведенні перерахунку буде встановлено новий розмір щомісячної страхової виплати потерпілим на виробництві, у яких цей розмір менше мінімальної заробітної плати (3200 грн) у перерахунку на 100% відсотків втрати працездатності. (127,5 тис. застрахованих осіб отримують новий підвищений розмір такої виплати).

- Встановлюється максимальний розмір щомісячної страхової виплати, у т.ч. особам, які втратили годувальника - не вище 10 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

- Потерпілому, який має право одночасно на щомісячну страхову виплату та на пенсію по інвалідності, надається право вибору більшої виплати

6) ліквідація спеціальних пенсійних режимів.

✓ Скасування спеціальних пенсій для:

- *Держслужбовців (на перехідний період залишені норми щодо тих, які набули необхідного стажу на 01.05.2016;*

- *Науковців;*

- *Осіб місцевого самоврядування;*

- *Прокурорів;*

- *Депутатів;*

- *Журналістів.*

✓ При цьому пенсії, що були раніше – продовжують виплачуватися;

✓ Якщо при перерахунку з 1 жовтня пенсія на загальних умовах буде більша – автоматичне переведення;

✓ В період роботи на спец. посадах ці пенсії платитимуться по нормах, передбачених загальними умовами (крім тих, які були призначені до 2011 року) – повернуто стару норму.

7) зміна умов купівлі стажу

✓ можливість покупки до 2 років відсутнього страхового стажу із застосуванням додаткового коефіцієнта:

2 - за період до 12 місяців;

1,5 - за період з 13 до 24 місяців;

8) Зміна механізму відшкодування пільгових пенсій на сплату роботодавцями підвищеної ставки внеску

✓ З 1 січня 2018 року для підприємств відміняється відшкодування пільгових пенсій;

✓ Запроваджується підвищена ставка єдиного внеску (15% та 7%) залежно від умов праці;

✓ Сплата підвищеної ставки та пільговий вихід на пенсію залишається по тих категоріях, які відшкодовували пільгові пенсії.

- ✓ Така сплата не здійснюється за шахтарів, металургів, та підприємствами сільського господарства, які перебувають на четвертій групі єдиного внеску, пенсії яких відшкодовуються з держбюджету;
- ✓ Запроваджується реструктуризація наявної заборгованості по відшкодуванню пільгових пенсій на 60 місяців, а також вирішуються окремі питання заборгованості по страховим та єдиному внеску.

9) Ліквідація пенсій за вислугу років та пільгових пенсій

- ✓ пенсії за вислугу років ліквідуються (крім артистів).
- ✓ Залишається пільговий вихід на пенсію для:
  - **Матерів, які виховали 5 дітей та інвалідів з дитинства (у 50 років);**
  - **Військових – учасників бойових дій (55 років)**
  - **Ліліпутів та диспропорційних карликів;**
  - **Чорнобильців.**

10) передача невластивих видатків на держбюджет щодо

- **Доплати до прожиткового мінімуму;**
- **Пенсій за вислугу років та на пільгових умовах;**
- **видатки на виплату цільової грошової допомоги на прожиття інвалідам війни та УБД);**
- **відшкодування єдиного внеску за працюючих інвалідів на підприємствах УТОС, УТОГ.**

11) жінкам, яким призначено дострокову пенсію в 55 років, обмежується застосування понижуючого коефіцієнта до розміру пенсії та за дзеркальним принципом відновлюється повний розмір обчисленої пенсії;

12) змінюються положення щодо порядку призначення пенсії за особливі заслуги - органами Пенсійного фонду, з дати подання заяви, а не після подання особою всіх документів);

13) удосконалення пенсійного законодавства.

- враховуючи відсутність з 1 січня 2015 року 4-ї категорії потерпілих ЧАЕС, уточнено положення щодо не здійснення виплати додаткової пенсії за шкоду, заподіяну здоров'ю, особам, віднесеним до категорії 4, після 1 січня 2015 року;
- підвищено мінімальну зарплату для обчислення пенсії військовослужбовцям строкової служби, які брали участь у ліквідації аварії на ЧАЕС;
- **врегулювання виплати пенсій по втраті годувальника-військового для учнів та студентів до 23 років;**
- **упорядкування розміру «гірської» надбавки до пенсії (замість 20% пенсії – 20% ПМ);**
- **приведено законодавство щодо призначення пенсій за нормами Закону 1058, крім військовослужбовців:**
  - **пропонується дати визначення працюючому пенсіонеру;**

- узгоджується перелік застрахованих осіб в законі 1058 із Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», зокрема пропонується виключити дружин дипломатів, за яких на сьогодні сплата внесків не здійснюється;
- унормовується положення щодо зарахування (врахування) страхового стажу та заробітку військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) за довідками щодо періодів з 1 липня 2000 року, за які в Державному реєстрі відсутні відомості;
- Передбачається внесення відсутніх у реєстрі застрахованих осіб даних по військових за період з 2000 року протягом 5 років;
- переглядаються умови застосування пільгового періоду для обчислення страхового стажу – пропонується враховувати пільговий період виключно для визначення права на призначення пенсії за віком. При обчисленні розміру пенсії «кратний» страховий стаж не враховуватиметься;
- упорядковано визначення доплати до прожиткового мінімуму з урахуванням пенсій від інших держав;
- врегульовано механізм визначення розміру підвищення пенсії за більш пізній вихід на пенсію;
- надання права вибору особі щодо призначення однієї виплати у разі одночасного отримання права на призначення “регресу” та пенсії по інвалідності;
- надання можливості перерахунку пенсій працюючим пенсіонерам без особистого звернення до органів ПФУ (**автоматичний перерахунок пенсій**);
- при визначенні індивідуального коефіцієнта заробітної плати особи, враховувати додатково сплачені кошти до мінімального розміру страхового внеску;
- врегульовані питання перевірок пенсійним фондом довідок про заробітну плату;
- врегульовані питання видачі пенсійних посвідчень та інформування застрахованих осіб про страховий стаж;
- визначено поняття дефіциту коштів Пенсійного фонду та передбачено його списання.

14) зміни у сплаті єдиного внеску

- змінено розрахункову величину для визначення максимальної бази для сплати єдиного внеску з прожиткового мінімуму на мінімальну заробітну плату (15 мінімальних зарплат);
- уточнюється порядок ведення реєстру та обміну інформацією з державного реєстру страхувальників / застрахованих осіб між органами виконавчої влади;
- уточнюється категорія пенсіонерів, які працюють на спрощеній системі, та мають право на добровільну сплату єдиного внеску (щодо поширення на тих, які досягли пенсійного віку незалежно від виду пенсії);

- залучено до обов'язкової сплати єдиного внеску членів фермерського господарства;
- відміняється можливість сплати підприємцями I групи єдиного внеску в розмірі 50 % мінімального єдиного внеску

15) зміни у сплаті пенсійного збору

- Упорядковано звітність нотаріусів – агентів щодо сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні ними посвідчення договорів купівлі-продажу нерухомого майна;

16) Державну допомогу особам, які не мають права на пенсію для інвалідів I групи призначати без врахування доходу

17) Передбачено створення Міжвідомчої робочої групи з спірних питань по встановленню інвалідності

18) Врегулюються питання статусу Пенсійного фонду України як центрального органу виконавчої влади;

19) змінюється Фонд, що здійснює фінансування компенсації роботодавцю за створення робочого місця. Відтепер таку компенсацію буде виплачувати Центр зайнятості, а не Пенсійний фонд.

20) змінюється джерело фінансування по допомозі особам, які не мають права на пенсію та компенсації по догляду за інвалідом I групи та 80-річним з Пенсійного фонду (з компенсацією з ДБ на соцзахист через субвенцію)

21) Внесені зміни до порядку обчислення страхового стажу окремих категорій застрахованих осіб, яким надається право на отримання виплат за всіма видами страхування (у т.ч. лікарняних та виплат при нещасному випадку на виробництві)

- У зв'язку із встановленням однакової ставки єдиного внеску (22% з 01.01.2016) періоди сплати внеску зараховуються до страхового стажу осіб, що працюють на умовах цивільно-правових договорів, фізичних осіб – підприємців та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно;
- Встановлюється право таких осіб на отримання виплат за усіма видами соціального страхування (на сьогодні такі особи мають право на виплати лише за двома видами страхування: пенсійним та на випадок безробіття)

22) зміна термінології «інвалід» - на «особа з інвалідністю».

23) Передбачається зобов'язання Кабміну:

- ✓ До 1 жовтня підготувати окремий законопроект по осучасненню пенсій військовим;

- ✓ протягом 6 місяців з дати прийняття Закону підготувати окремий Закон про запровадження професійної пенсійної системи для осіб віком молодше 35 років.

Окремими проектами підготовлені зміни до:

Бюджетного кодексу (в частині доповнення розширення пенсійної програми витратами на доплати до мінімального розміру та уточнено норми щодо покриття дефіциту);

Митного та Податкового кодексів щодо призначення пенсій посадовим особам податкових та митних органів за Законом 1058.

24) До Податкового кодексу внесені зміни щодо відміни оподаткування пенсій для пенсій за особливі заслуги (для Героїв України).